

**КАФЕДРА ПУБЛІЧНОГО
АДМІНІСТРУВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ
БІЗНЕСОМ**

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ТА БІЗНЕСУ**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан
_____ доц. А. В. Стасишин
(підпис)
“27” серпня 2021 р.

**РОБОЧА
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Соціальна і гуманітарна політика»**

галузь знань: 28 "Публічне управління та адміністрування"
спеціальність: 281 "Публічне управління та адміністрування"
спеціалізація: «Публічне адміністрування та управління бізнесом»
Освітньо-професійна програма «Публічне адміністрування та управління бізнесом»

освітній ступінь: магістр

форма навчання: денна

ЛЬВІВ 2021

КАФЕДРА ПУБЛІЧНОГО
АДМІНІСТРУВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ
БІЗНЕСОМ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ТА БІЗНЕСУ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан
доц. А. В. Сташшин
“30” серпня 2021 р.

**РОБОЧА
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**
«Соціальна і гуманітарна політика»

галузь знань: 28 "Публічне управління та адміністрування"
спеціальність: 281 "Публічне управління та адміністрування"
спеціалізація: «Публічне адміністрування та управління бізнесом»
ОП «Публічне адміністрування та управління бізнесом»

освітній етап: магістр

форма навчання: денна

ЛЬВІВ 2021

Робоча програма навчальної дисципліни «Соціальна і гуманітарна політика» для студентів за галуззю знань 28 «Публічне управління та адміністрування», спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування», спеціалізації «Публічне адміністрування та управління бізнесом, ОП «Публічне адміністрування та управління бізнесом» освітнього ступеня магістр, денної форми навчання.

“27” серпня 2021 року – 23 с.

Розробник: Комарницька Г.О., д.е.н., доц., завідувачка кафедри публічного адміністрування та управління бізнесом.

Розглянуто та ухвалено на засіданні кафедри публічного адміністрування та управління бізнесом

Протокол № 1 від “27” серпня 2021 р.

Завідувачка кафедри _____

Комарницька Г.О.

Розглянуто та ухвалено Вченою радою факультету управління фінансами та бізнесу

Протокол № 1 від “30” серпня 2021 р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Соціальна і гуманітарна політика» для здобувачів_другого (магістерського) рівня вищої освіти освітнього ступеня магістр, галуззі знань 28 «Публічне управління та адміністрування», спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування», спеціалізації «Публічне адміністрування та управління бізнесом», (Освітньо-професійної програми «Публічне адміністрування та управління бізнесом»), денної форми навчання.

«27» серпня 2021 року – 23 с.

Розробник: Комарницька Г.О., д.е.н., доцент кафедри публічного адміністрування та управління бізнесом.

**Розглянуто та ухвалено на засіданні кафедри публічного адміністрування та управління бізнесом
Протокол № 1 від «27» серпня 2021 р.**

Зав. кафедри _____ Комарницька Г.О.

**Розглянуто та ухвалено Вченою радою факультету управління фінансами та бізнесу
Протокол № 1 від «30» серпня 2021 р.**

РОЗДІЛИ РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ

РОЗДІЛ 1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

РОЗДІЛ 2. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РОЗДІЛ 3. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РОЗДІЛ 4. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РОЗДІЛ 5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

РОЗДІЛ 6. ГРАФІК РОЗПОДІЛУ НАВЧАЛЬНОГО ЧАСУ ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ

РОЗДІЛ 7. КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН АУДИТОРНИХ ЗАНЯТЬ

7.1 Календарно-тематичний план лекційних занять

7.2 Календарно-тематичний план семінарських занять, заліків по модулях

7.3 Графік консультацій

РОЗДІЛ 8. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

РОЗДІЛ 9. МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ

9.1 Таблиця оцінювання (визначення рейтингу) навчальної діяльності здобувачів

9.2 Система нарахування рейтингових балів та критерії оцінювання знань здобувачів

9.3 Шкала оцінювання успішності здобувачів за результатами підсумкового контролю

РОЗДІЛ 10. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РОЗДІЛ 11. МЕТОДИКИ АКТИВІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ

РОЗДІЛ 12. РЕСУРСИ МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

РОЗДІЛ 13. ЗМІНИ І ДОПОВНЕННЯ ДО РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ

РОЗДІЛ 1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Освітня компонента спеціалізації

В статті 1 Конституції Україна проголошена демократичною, правовою і соціальною державою. Проблеми гарантування та реалізації цих положень є одними з найбільш актуальних стратегічних завдань нашої держави на сучасному етапі. Одна з основних складових, що обумовлює зміст категорії «соціальна держава», – це соціальна і гуманітарна політика. Без вироблення шляхів досягнення ефективної соціальної і гуманітарної політики, яка відповідала б міжнародним стандартам, неможливо розбудувати дійсну, а не декларативну соціальну державність в Україні.

До того ж, соціальна і гуманітарна політика сьогодні є невід'ємною складовою існування достатньо розвиненої держави і розглядається світовим співтовариством як критерій досягнення соціальної справедливості та злагоди. Це обумовлює важливе значення вивчення дисципліни «Соціальна і гуманітарна політика» у підготовці фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня магістр за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» спеціалізації «Публічне адміністрування та управління бізнесом» (Освітньо-професійної програми «Публічне адміністрування та управління бізнесом»).

Дисципліна «Соціальна і гуманітарна політика» має міждисциплінарний характер та інтегрує в собі знання юридичних, філософських, політологічних, управлінських, соціологічних та економічних наук. Курс має свою специфіку, обумовлену особливим предметом – вивченням соціальної і гуманітарної політики як функції держави та інших суспільно-політичних інститутів, спрямованої на реалізацію громадянських, політичних і соціальних прав, передбачених законодавством.

Програму навчальної дисципліни «Соціальна і гуманітарна політика» укладено згідно з вимогами організації навчання. Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати здобувач (здобувачка) відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу з дисципліни, необхідне методичне забезпечення, складові й технологію оцінювання навчальних досягнень здобувачів.

Предмет навчальної дисципліни

Предмет навчальної дисципліни: вивчення закономірностей функціонування сутності управління соціальним і гуманітарним розвитком суспільства, особливості його здійснення в сучасних умовах. Наукове розуміння процесу соціального і гуманітарного розвитку, розуміння наукової методології соціального управління та її значення для управлінської практики, знання щодо сутності і змісту соціальної і гуманітарної політики держави, їх функцій в сучасному суспільстві.

Мета навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни: вивчення сутності управління соціальним і гуманітарним розвитком суспільства, особливості його здійснення в сучасних умовах; ознайомлення слухачів з основними напрямками управління соціальним і духовним розвитком українського суспільства, здійснення соціальної і гуманітарної політики; а також розкрити сутність соціального захисту і безпеки людини і суспільства; розглянути основні напрями, реалізації соціальної політики в контексті соціального захисту.

Основні завдання

Основні завдання навчальної дисципліни:

- набуття теоретичних знань з проблем державного управління соціальним і гуманітарним розвитком, розуміння сутності основних категорій і понять;
- розуміння сутності сучасних моделей соціального і гуманітарного розвитку, ідеологічних, правових та економічних засад управління соціальним і гуманітарним розвитком в країнах розвинутої демократії;
- набуття знань методики діагностики соціального і гуманітарного розвитку та розуміння їх значення для практики публічного управління;
- набуття навичок вільного користування первинними і додатковими джерелами інформації щодо аналізу та розробки державних програм у сфері соціальної і гуманітарної політики;
- навчання аналізувати і систематизувати власний практичний досвід публічного службовця і надавати рекомендації щодо удосконалення управління процесами соціального і гуманітарного розвитку, що відбуваються в суспільстві.

Місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки магістрів

Після вивчення – [Стратегічне управління та управління змінами (англ), Методологія та організація наукових досліджень в управлінні, Концептуальні засади публічного управління та адміністрування, Ділове адміністрування, Технології публічного адміністрування]; передусе вивченню – [Публічна комунікація і ділова мова в управлінні, Електронне врядування].

Вимоги до знань і умінь:

За умов успішного виконання вимог щодо опанування навчання здобувач (здобувачка) набуде компетентностей:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері публічного управління та адміністрування та/або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

- здатність працювати в команді, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, бути лідером, діяти соціально відповідально та свідомо;
- здатність розробляти та управляти проєктами;
- здатність удосконалювати й розвивати професійний, інтелектуальний і культурний рівні;
- здатність приймати обґрунтовані рішення та використовувати сучасні комунікаційні технології;
- здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Фахові компетентності:

- здатність налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати та розв'язувати конфлікти;
- здатність організовувати діяльність органів публічного управління та інших організацій публічної сфери;
- здатність організовувати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій, зокрема розробляти заходи щодо впровадження електронного урядування в різних сферах публічного управління та адміністрування;

- здатність визначати показники сталого розвитку на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях;
- здатність представляти органи публічного управління у відносинах з іншими державними органами та органами місцевого самоврядування, громадськими об'єднаннями, підприємствами, установами і організаціями незалежно від форм власності, громадянами та налагоджувати ефективні комунікації з ними;
- здатність здійснювати професійну діяльність з урахуванням потреб забезпечення національної безпеки України;
- здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, аналітичні довідки, пропозиції, доповіді, надавати експертну оцінку нормативно-правовим актам на різних рівнях публічного управління та адміністрування;
- здатність розробляти стратегічні документи розвитку соціально-економічних систем на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях;
- здатність забезпечувати належний рівень якості управлінських та адміністративних продуктів, послуг чи процесів;
- здатність до державно-приватного співробітництва в процесах вироблення, реалізації та оцінювання публічної політики в площині перетину сфер управління, економіки, публічної діяльності;
- здатність оцінювати конкретну управлінську ситуацію, використовуючи відповідні інструменти аналізу: галузевий аналіз, аналіз ринку, PEST-аналіз, матричний аналіз, SWOT-аналіз тощо із економічним обґрунтуванням та розробкою шляхів покращення ситуацій.

Програмні результати навчання:

- знати теоретичні та прикладні засади вироблення й аналізу публічної політики, основ та технологій прийняття управлінських рішень;
- знати основні засади національної безпеки та уміти попереджати й нейтралізувати виклики і загрози національним інтересам України в межах своєї професійної компетенції;
- використовувати сучасні статистичні методи, моделі, цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення для розв'язання складних задач публічного управління та адміністрування;
- уміти розробляти національні/регіональні програмні документи щодо розвитку публічного управління, використовуючи системний аналіз і комплексний підхід, а також методи командної роботи.
- уміти здійснювати ефективну комунікацію, аргументувати свою позицію, використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у сфері публічного управління та адміністрування на засадах соціальної відповідальності, правових та етичних норм;
- уміти аналізувати політику ефективного залучення організаційних форм громадськості до процесів електронного врядування, формувати систему показників та критеріїв, здійснювати їх ідентифікацію;
- розробляти систему заходів інституційного характеру, спрямовану на підвищення ефективності залучення приватних партнерів до будівництва і експлуатації інфраструктурних проектів та залучення інвестицій, як одним із пріоритетних напрямків діяльності громад, розвиток державно-приватної співпраці;
- здійснювати стратегічне і оперативне планування діяльності публічних організацій, бізнес-структур.

Зміст навчальної дисципліни за темами

1. Соціальний розвиток суспільства
2. Соціальна політика як суспільний феномен та вид практичної діяльності. Основні напрями здійснення соціальної політики
3. Людський розвиток як мета політики соціальної політики держави.
4. Поняття та сутність соціального захисту.
5. Соціальне страхування, його/її форми та види.
6. Соціальна допомога, її специфіка та функції.
7. Пенсійне забезпечення як складова частина системи соціального захисту.
8. Гуманітарна сфера України, її сучасний стан і тенденції розвитку
9. Роль та місце гуманітарної політики в державному управлінні

Опанування навчальною дисципліною повинно забезпечувати необхідний рівень сформованості вмінь:

Назва рівня сформованості вміння	Зміст критерію рівня сформованості вміння
1. Репродуктивний	Вміння відтворювати знання, передбачені даною програмою
2. Алгоритмічний	Вміння використовувати знання в практичній діяльності при розв'язуванні типових ситуацій
3. Творчий	Здійснювати евристичний пошук і використовувати знання для розв'язання нестандартних завдань та проблемних ситуацій

Навчальна програма складена на **3 кредити**.

Форми контролю – Диф. залік.

РОЗДІЛ 2. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СОЦІАЛЬНА І ГУМАНІТАРНА ПОЛІТИКА»

Характеристика навчальної дисципліни							
Шифр та найменування галузі знань: 28 «Публічне управління та адміністрування»				Цикл дисциплін за навчальним планом: Освітня компонента спеціалізації			
Код та назва спеціальності: 281 «Публічне управління та адміністрування» (Освітньо-професійної програми «Публічне адміністрування та управління бізнесом»)				Освітній ступінь: магістр			
Курс: 1 Семестр: 2				Методи навчання: лекції, семінарські заняття, самостійна робота, ІР (творчі завдання), робота в бібліотеці, Інтернеті, захист реферативних робіт, складання схем, таблиць тощо			
Кількість кредитів ECTS	Кількість годин	Кількість аудиторних годин	Лекції	Семінари	Заліки по модулях (контрольні роботи)	Самостійна робота здобувача (здобувачка) (СРС)	Індивідуальна робота здобувача (здобувачка) (ІР)
3	90	32	16	14	2	37	21
Кількість тижневих годин		Кількість змістових модулів (тем)		Кількість заліків по модулях/контрольних робіт		Вид контролю	
2		9		1		залік	

РОЗДІЛ 3. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Загальна характеристика переговорів.

Номер теми	Назва теми
Тема 1.	Соціальний розвиток суспільства
Тема 2.	Соціальна політика як суспільний феномен та вид практичної діяльності. Основні напрями здійснення соціальної політики
Тема 3.	Людський розвиток як мета політики соціальної політики держави.
Тема 4.	Поняття та сутність соціального захисту.
Тема 5.	Соціальне страхування, його форми та види.
Тема 6.	Соціальна допомога, її специфіка та функції.
Тема 7.	Пенсійне забезпечення як складова частина системи соціального захисту.
Тема 8.	Гуманітарна сфера України, її сучасний стан і тенденції розвитку.
Тема 9.	Роль та місце гуманітарної політики в публічному управлінні.

РОЗДІЛ 4. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Соціальний розвиток суспільства

Основні складові соціального розвитку суспільства. Цілі, передумови та ресурси розвитку. Напрями і форми соціального розвитку.

Теорії і концепції соціального розвитку. Моделі соціального розвитку. Класифікація моделей соціального розвитку. Характеристика моделей соціального розвитку країн ЄС.

Тема 2. Соціальна політика як суспільний феномен та вид практичної діяльності. Основні напрями здійснення соціальної політики

Мета, завдання, умови та принципи здійснення соціальної політики.

Об'єкт і суб'єкт соціальної політики. Держава в системі суб'єктів соціальної політики.

Організаційно-правове забезпечення реалізації соціальної політики держави. Перелік основних соціальних прав і свобод людини в міжнародних нормативно-правових документах.

Основні напрями, принципи і пріоритети здійснення соціальної політики в сучасних умовах.

Тема 3. Людський розвиток як мета політики соціальної політики держави

Концепція людського розвитку. Людський капітал. Соціальний капітал.

Міжнародні та соціальні стандарти людського розвитку. Діагностика людського розвитку.

Соціальна держава - основа суспільства соціальної справедливості.

Тема 4. Поняття та сутність соціального захисту

Соціальний захист як функція соціальної політики держави. Визначення поняття «соціальний захист». Напрямки й форми соціального захисту: бідність, безробіття.

Життєвий цикл людини з точки зору соціального захисту. Особливості соціального захисту протягом життєвого циклу людини.

Тема 5. Соціальне страхування, його/її форми та види

Визначення поняття «соціальне страхування». Принципи соціального страхування. Поняття «ризик» і «соціальний ризик». Види й форми соціального страхування.

Правова, організаційна і фінансова основа соціального страхування. Міжнародні норми функціонування системи соціального страхування. Основні концептуальні підходи щодо реформування системи соціального страхування в Україні.

Тема 6. Соціальна допомога, її специфіка та функції

Визначення поняття «соціальна допомога». Організаційно-правове й фінансове забезпечення соціальної допомоги. Адресність - основний принцип надання соціальної допомоги.

Різниця між соціальним страхуванням та соціальною допомогою. Стратегія заміни системи пільг на адресну грошову допомогу населенню.

Тема 7. Пенсійне забезпечення як складова частина системи соціального захисту

Роль і місце пенсійної системи в соціальному захисті населення. Основні типи пенсійних систем. Порівняльний аналіз основних існуючих пенсійних систем. Критерії ефективності пенсійної системи. Проблеми пенсійного забезпечення на Україні.

Зарубіжний досвід пенсійного забезпечення. Передумови реформування пенсійної системи в Україні. Цілі й завдання реформування пенсійної системи. Правове забезпечення реформування пенсійної системи в Україні.

Тема 8. Гуманітарна сфера України, її сучасний стан і тенденції розвитку

Гуманітарна сфера та її складові. Особливості розвитку гуманітарної сфери в Україні. Гуманітарна сфера та міжнародне право. Гуманітарна сфера як ресурс суспільного розвитку. Передумови і ресурси гуманітарного розвитку. Суспільна свідомість. Духовне виробництво. Духовна культура. Стратегічна мета розвитку гуманітарної сфери України. Позитивні і негативні тенденції розвитку гуманітарної сфери.

Тема 9. Роль та місце гуманітарної політики в публічному управлінні

Сучасний стан українського гуманітарного простору. Сутність гуманітарного простору. Історичні традиції як духовна основа єдності гуманітарного простору України. Управління національним інформаційним простором.

Місце та роль гуманітарного простору держави у формуванні національної самосвідомості. Формування національної ідентичності українського суспільства.

Освіта як механізм єдності гуманітарного простору України.

Напрями та механізми формування єдиного гуманітарного простору в Україні.

РОЗДІЛ 5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Вольська О. Трансформація механізмів державного управління соціальним розвитком / О. Вольська // Публічне управління. – 2013. - № 1. – С. 30-34. – режим доступу : <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/putp/2013-1/doc/1/05.pdf>
2. Гендерна політика та інституційні механізми її реалізації в Україні. Національний огляд виконання Україною Пекінської декларації та Платформи дій і заключних документів Двадцять третьої спеціальної сесії Генеральної Асамблеї ООН / Уклад. Михайло Корюкалов [Електронний ресурс]. – К., 2014. – 122 с. – Режим доступу : <http://library.fes.de/pdf-files/bueros/ukraine/11138.pdf>
3. Гонюкова Л.В. Законодавче забезпечення гендерної політики в Україні / Л.В. Гонюкова, В. В. Сичова // Актуальні проблеми державного управління, педагогіки та психології: зб. наук. пр. Херсон. нац. техн. ун-та. – 2014. – Вип. 10. – С. 20–23
4. Державна соціальна програма забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2021 року [Електронний ресурс] : Затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 11 квітня 2017р. № 273. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/273-2018-%D0%BF> 10. Європейська соціальна хартія (переглянута) // ВВР. – 2007. - № 51 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_062
5. Забезпечення якості життя [Електронний ресурс]. – Режим доступу old.niss.gov.ua/book/Bila_kniga
6. Конституція України [Електронний ресурс] : Із змінами, внесеними згідно із Законами № 2222-IV від 08.12.2004, ВВР, 2005, № 2, ст.44 № 2952-VI від 01.02.2011, ВВР, 2011, № 10, ст.68 , № 586-VII від 19.09.2013, ВВР, 2014, № 11, ст.142, № 742-VII від 21.02.2014, ВВР, 2014, № 11, ст.143, № 1401-VIII від 02.06.2016, ВВР, 2016, № 28, ст.532. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

7. Механізми забезпечення соціальної безпеки на рівні регіону: практика реалізації: монографія / В. Г. Бульба, С. О. Горбунова-Рубан, А. В. Меляков [та інш.] ; за ред. В.Г. Бульби, А. В. Мелякова. – Х. : Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2010. – 444 с.
8. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення пенсій [Текст] : Закон України від 3 жовтня 2017 року № 2148-VIII // Відомості Верховної Ради. – 2017. - № 40-41. – Ст. 383.
9. Про державну допомогу сім'ям з дітьми [Текст] : Закон України // ВВР. – 1993. – N 5. – Ст. 21. 21. Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям [Текст]: Закон України // ВВР України. – 2000. – N 35. – Ст. 290.
10. Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб [Текст] : Закон України від 20 жовтня 2014 року № 1706-VII // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2015. - № 1. – Ст.1 25.
11. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування [Текст] : Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 2007. – С. 142. 26. 12. Про затвердження Державної цільової соціальної програми підтримки сім'ї до 2016 року [Електронний ресурс] : Постанова Кабінету Міністрів України від 15 травня 2013 р. № 341. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/341-2013-%D0%BF>.
12. Про освіту [Текст] : Закон України від 5 вересня 2017 р. № 2145-VIII // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2017. - № 38-39. – Ст. 380.
13. Про свободу совісті та релігійні організації [Текст] : Закон України від 23.04.1991 р. № 987-XII // Відомості Верховної Ради. – 1991. - № 25. – Ст. 283.
14. Про соціальну роботу з дітьми та молоддю [Текст] : Закон України // ВВР. – 2001. – N 42. – Ст. 213
15. Про соціальні послуги [Текст] : Закон України від 19.06.2003 р. № 966 – IV // ВВР. – 2003. – N 45. – Ст. 358. 31. Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні [Текст] : Закон України від 5 лютого 1993 року N 2998-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – N 16. – Ст. 167.
16. Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи [Текст] : Закон України від 28 лютого 1991 року № 796-XII // Відомості Верховної Ради. – 1991. - № 16. – Ст. 200. 17. Реалізація державної соціальної політики сталого розвитку регіону органами публічної влади України : моногр. / [Л. О. Белова, Д. В. Карамішев, Л. В. Набока та ін.] ; за заг. ред. д.держ.упр., проф. Д.В. Карамішева, к.держ.упр., доц. Л. В. Набока. – Х. : Видво ХарПІ НАДУ «Магістр», 2016.
17. Розпутенко І. Гуманітарний розвиток України в умовах цивілізаційного вибору [Електронний ресурс] / І.Розпутенко, С.Москаленко // Вісник Національної академії державного управління. Соціальна і гуманітарна політика. – Режим доступу : <http://visnyk.academy.gov.ua/wp-content/uploads/2013/11/2013-2-29.pdf>
18. Публічне управління: навч. посібник / А. В. Стасишин, Г.В. Капленко, Г. О. Комарницька та ін. [за заг. ред. А. В. Стасишина]. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 460 с.
19. Суспільний розвиток та соціально-гуманітарна політика держави : навч. посіб. / О.М. Руденко, Л.М. Усаченко, Д.В. Вітер, М.В. Канавець. – К. : “НВП “Інтерсервіс”, 2013. – 168с.
20. Управління соціальним та гуманітарним розвитком [Електронний ресурс] : курс лекцій. / Уклад: С.М. Домбровська, В.П. Садковий. – Х. : НУЦЗУ, 2018. – 189 с. – Режим доступу : <https://zenodo.org/record/1246632/files/konspekt.pdf>
21. Шевчук П.І. Управління соціальним і гуманітарним розвитком: навч. посіб. / П.І. Шевчук. – Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2012. – 268 с.
22. Державна політика в соціогуманітарній сфері: навч.посіб./В.П.Трошинський, П.К. Ситнік, В.А.Скуратівський та ін.: за аг.ред. О.Ю.Оболенського, С.В.Сьоміна, А.О.Чемериса, В.П.Трошинського, С.В.Загороднюка, О.Л.Приходько, Л.О.Воронько.-К.:Вид-во НАДУ, 2007.-96с.
23. Дзоз В.О. Гуманітарна політика України: проблеми формування та реалізації (соціально-філософський аналіз)/В.О.Дзоз: АПН України: Ін-т вищ.освіти.-К.:Знання України,2006.-316 с.
24. Діагностика соціального розвитку регіону : наук. розробка / авт. кол. : З.В.Балабаєва, С.В.Овчаренко, І.Л.Розколотько та ін. - К. : НАДУ, 2010. - 37 с
25. Єлагін В.П. Соціальна політика. Теоретико-методологічні та концептуальні підходи : підручник / В.П.Єлагін. - Х. : Магістр, 2010. - 399 с
26. Куліш І. М. Державне управління регіональним розвитком України в контексті європейської інтеграції : монографія / І. М. Куліш. - Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2011. - 252 с.

27. Лесечко М.Д. Соціальний капітал: теорія і практика : монографія / М.Д.Лесечко, О.Г.Сидорчук. - Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2010. - 218 с
28. Лукашевич М.П., Туленков М.В. Спеціальні та галузеві соціологічні теорії: Навч. посібник. 2-е вид., доп. і випр. - К.: МАУП, 2004. - 219 с.
29. Підвищення рівня адресності програм соціальної допомоги в Україні. Дослідження Світового банку. - К. : Світовий банк, 2010. - 107 с
30. Публічне управління: теорія та практика : зб. наук. праць Асоціації д-рів наук з держ. упр. Вип. 1. - Х. : ДокНаукДержУпр, 2010. - 175 с.
31. Системи соціального страхування зарубіжних країн : навч. посіб. / Г. В. Григораш, Т. Ф. Григораш, В. Я. Олійник, І. Т. Субачов. - К. : ЦУЛ, 2008. - 144 с.
32. Соціальне самопочуття населення України в контексті державної гуманітарної політики : навч.-метод. посіб. / авт. кол. : В.П.Трошинський, В.А.Скуратівський, П.К.Ситнік та ін. - К. : НАДУ, 2009. - 36 с
33. Соціальний розвиток України: сучасні трансформації та перспективи/С.І.Бандур, Т.А.Заяць, В.І. Куценко та ін.: НАН України; Рада по вивченню продукт сил України; Б.М. Данилишин (ред.).-2-ге вид., допов. І перероб.-Черкаси: Брама Україна, 2006.-619 с.
34. Соціальні аспекти європейської інтеграції : конспект лекцій з НКМД / уклад. О.М.Овчар. - Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2011. - 118 с.
35. Суспільні відносини та розвиток: теорія, історія, практика : монографія / А.М.Михненко (кер. авт. кол.), О.Г.Данильян, О.П.Дзьобань, О.В.Соснін. - К. : НАДУ, 2009. - 395 с.
36. Таран В.О. Соціальна філософія : навч. посібник / В.О.Таран, В.М.Зотов, Н.О.Резанова. - К.: ЦУЛ, 2009. - 270 с
37. Управління соціальним і гуманітарним розвитком : навч. посіб. : у 2-х ч. Ч. 1 / авт. кол. : В.А.Скуратівський, В.П.Трошинський, Е.М.Лібанова та ін. ; за заг. ред. : В.А.Скуратівського, В.П.Трошинського. - К. : НАДУ, 2009. - 456 с
38. Управління соціальним і гуманітарним розвитком : навч. посіб. : у 2-х ч. Ч. 2 / авт. кол. : В.П.Трошинський, В.А.Скуратівський, Е.М.Лібанова та ін. ; за заг. ред. В.П.Трошинського, В.А.Скуратівського. - К. : НАДУ, 2010. - 243 с.

Інтернет ресурси

39. Міністерство інформаційної політики України [Електронний ресурс] : Єдиний вебпортал органів виконавчої влади. – Режим доступу : <https://www.kmu.gov.ua/ua/catalog/ministerstvo-informatsiynoi-politiki-ukraini>
40. Міністерство з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України [Електронний ресурс] : Єдиний веб-портал органів виконавчої влади. – Режим доступу : <https://www.kmu.gov.ua/ua/catalog/ministerstvo-z-pitan-timchasovookupovanikh-teritoriy-ta-vnutrishno-peremishchenikh-osib-ukraini>
41. Міністерство культури України [Електронний ресурс] : Єдиний веб-портал органів виконавчої влади. – Режим доступу : <https://www.kmu.gov.ua/ua/catalog/ministerstvo-kulturiukraini>
42. Міністерство молоді та спорту України Єдиний веб-портал органів виконавчої влади. – Режим доступу : <https://www.kmu.gov.ua/ua/catalog/ministerstvo-molodi-ta-sportuukraini>
43. Міністерство освіти і науки України [Електронний ресурс] : Офіційний веб-портал. – Режим доступу : <https://mon.gov.ua/ua>
44. Міністерство охорони здоров'я України [Електронний ресурс] : Єдиний веб-портал органів виконавчої влади. – Режим доступу : <https://www.kmu.gov.ua/ua/catalog/ministerstvo-okhoroni-zdorovya-ukraini>
45. Міністерство соціальної політики [Електронний ресурс] : Офіційний веб-портал. – Режим доступу : <https://www.msp.gov.ua/>
46. Урядовий портал [Електронний ресурс] : Єдиний веб-портал органів виконавчої влади. – Режим доступу : <https://www.kmu.gov.ua/ua>

**РОЗДІЛ 6. ГРАФІК РОЗПОДІЛУ НАВЧАЛЬНОГО ЧАСУ
ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ
ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ**

№ розділу, теми (змістові модулі)	Назва розділу, теми (змістового модуля)	Кількість годин за ОПП			Розподіл аудиторних годин		
		всього	у тому числі		лекції	Семінари, практичні, лабораторні	заліки по модулям, (контрольні роботи)
			Аудиторні	СРС/ ІР			
ЗАЛІКОВИЙ МОДУЛЬ							
1	Соціальний розвиток суспільства	11	4	4\3	2	2	
2	Соціальна політика як суспільний феномен та вид практичної діяльності. Основні напрями здійснення соціальної політики	11	4	4\3	2	2	
3	Людський розвиток як мета політики управління соціальної політики держави.	11	4	4\3	2	2	
4	Поняття та сутність соціального захисту.	11	4	4\3	2	2	
5	Соціальне страхування, його/її форми та види.	11	4	4\3	2	2	
6	Соціальна допомога, її специфіка та функції.	11	4	4\3	2	2	
7	Пенсійне забезпечення як складова частина системи соціального захисту.	10	3	4\3	2	1	
8	Гуманітарна сфера України, її сучасний стан і тенденції розвитку	9	2	4\3	1	1	
9	Роль та місце гуманітарної політики в публічному управлінні	8	2	3\3	1	1	
	<i>Заліковий модуль</i>	1	1				1
	Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІР)	37		/21			
	Разом годин	90	32	37/21	16	14	2

РОЗДІЛ 7. КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН АУДИТОРНИХ ЗАНЯТЬ

7.1 Календарно-тематичний план лекційних занять

№ заняття	Тема лекційного заняття	Кількість годин
1	Соціальний розвиток суспільства	2
2	Соціальна політика як суспільний феномен та вид практичної діяльності. Основні напрями здійснення соціальної політики	2
3	Людський розвиток як мета політики управління соціальної політики держави.	2
4	Поняття та сутність соціального захисту.	2
5	Соціальне страхування, його форми та види.	2
6	Соціальна допомога, її специфіка та функції.	2
7	Пенсійне забезпечення як складова частина системи соціального захисту.	2
8	Гуманітарна сфера України, її сучасний стан і тенденції розвитку	1
9	Роль та місце гуманітарної політики в публічному управлінні	1
Разом годин		16

7.2 Календарно-тематичний план семінарських занять, заліків по модулях.

№ заняття	Тема семінарського заняття. Заліки по модулях.	Кількість годин
1	Соціальний розвиток суспільства	2
2	Соціальна політика як суспільний феномен та вид практичної діяльності. Основні напрями здійснення соціальної політики	2
3	Людський розвиток як мета політики управління соціальної політики держави.	2
4	Поняття та сутність соціального захисту.	2
5	Соціальне страхування, його форми та види.	2
6	Соціальна допомога, її специфіка та функції.	2
7	Пенсійне забезпечення як складова частина системи соціального захисту.	1
8	Гуманітарна сфера України, її сучасний стан і тенденції розвитку	1
9	Роль та місце гуманітарної політики в публічному управлінні	1
	Залік по модулю	1
Разом семінарських занять		15
Разом контрольні роботи, заліки по модулях (ЗМ)		1
Разом годин		16

7.3 Графік консультацій

№ з/п	Назва розділу, теми, зміст консультації	Кількість годин
1.	Консультація по підготовці до семінарських занять та опрацюванню рекомендованої літератури	2
2.	Консультація з організації та виконання самостійної роботи здобувачів	2
3.	Консультація по виконанню ІР	2
4.	Консультація по підготовці до залікового модулю	2
Разом годин		8

РОЗДІЛ 8. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

1. Проблеми людського розвитку в Україні
2. Основні напрями стимулювання людського розвитку в Україні
3. Соціальна мобільність і тенденції розвитку
4. Основні напрями реалізації соціального потенціалу людини і суспільства
5. Бідність як суспільний феномен та соціальна проблема
6. Гуманітарна політика в сучасній Україні (освітня та культурна галузі).
7. Підтримка молодих сімей в Україні.
8. Проблеми соціальної нерівності в суспільстві
9. Сучасні проблеми етнонаціонального розвитку суспільства
10. Допомога по безробіттю, багатодітним та неповним сім'ям в Україні.
11. Трансферти пенсіонерам в Україні.
12. Допомога дітям-інвалідам, інвалідам -“чорнобильцям” та “афганцям” в Україні.
13. Підтримка системи охорони здоров'я в Україні.
14. Соціальні програми боротьби зі злочинністю, запроваджені в Україні.
15. Роль соціально-економічних перетворень в Україні у формуванні соціальних ризиків.
16. Дієва соціальна політика як основа соціальної безпеки та забезпечення життєдіяльності людини.
17. Правові, економічні та організаційні умови забезпечення соціальної безпеки людини та суспільства.
18. Превентивна та реабілітаційна функції системи соціального захисту, оцінка їх реалізації у сучасній Україні.
19. Основні проблеми соціального захисту в Україні та шляхи їх вирішення.
20. Основні завдання та стратегії реформування системи соціального захисту населення України.
21. Роль соціальних стандартів у забезпеченні соціального захисту населення.
22. Адресна соціальна допомога, її роль у забезпеченні соціального захисту в сучасних умовах.
23. Проблеми впровадження пенсійної реформи, шляхи їх подолання.
24. Оцінка правового забезпечення соціального захисту населення на етапах життєвого циклу.

РОЗДІЛ 9. МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ МАГІСТРІВ

Оцінювання рівня знань здобувачів проводиться за модульно-рейтинговою системою і включає поточний і підсумковий контроль.

Підсумковий (семестровий) контроль є інтегрованою оцінкою засвоєння знань здобувачами у вигляді семестрового екзамену.

При викладанні дисципліни «Соціальна і гуманітарна політика» використовуються поточний метод контролю. Остаточною оцінкою з дисципліни за семестр є підсумкова семестрова оцінка, що складається з балів поточного контролю.

Поточний контроль має на меті оцінити роботу магістрів за всіма видами аудиторної роботи (лекції, семінарські заняття) та відображає поточні навчальні досягнення магістрів в освоєнні програмного матеріалу дисципліни. Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувачів до виконання конкретної роботи. Його інструментами є опитування, виступи на семінарських заняттях, дискусії, самостійна робота, написання IP, обговорення і поточне експрес-тестування.

9.1 Таблиця оцінювання (визначення рейтингу) навчальної діяльності здобувачів

Поточний та модульний контроль	Індивідуальна робота здобувачів (IP), СРС	ЗАЛК	РАЗОМ – 100 балів
<i>100 балів</i>			

9.2 Система нарахування рейтингових балів та критерії оцінювання знань здобувачів (магістрів)

№ з/п	Види робіт. Критерії оцінювання знань здобувачів (магістрів)	Бали рейтингу	Максимальна кількість балів
1. Бали поточної успішності за участь у семінарських, практичних, лабораторних заняттях			
Критерії оцінювання		5 балів	
<p>Практичні роботи/семінарські заняття Оцінку «відмінно» (максимально 5 балів за практичну роботу/семінарське заняття) здобувач (здобувачка) отримує за умови відповідності виконаного завдання та їх усної відповіді (захисту виконаної практичної роботи) за усіма п'ятьма зазначеними критеріями. Відсутність тієї чи іншої складової знижує оцінку.</p> <p>Контроль систематичного виконання семінарських занять і самостійної роботи Відмінно («5») – здобувач (здобувачка) в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його/її викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішили усі тестові завдання.</p>		5	
<p>Добре («4») – здобувачі достатньо повно володіють навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладають під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкривають зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішили більшість тестових завдань.</p>		4	
<p>Задовільно («3») – здобувач (здобувачка) в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.</p>		3	
<p>Незадовільно («2») – здобувач (здобувачка) не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішили меншість тестових завдань.</p>		2	
<p>Незадовільно («1») – здобувач (здобувачка) частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішили окремі тестові завдання.</p>		0-1	
2. Самостійна робота здобувачів (СРС)			
Критерії оцінювання			
Самостійна робота (тестування за результатами виконаних самостійних робіт)			
Самостійна робота здобувачів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу контролюється при підсумковому семестровому контролі.			
3. Залік по модулю			
Критерії оцінювання		5 балів	
Модульний контроль.		0 - 5	
Модульний контроль проводиться у тестовій письмовій формі за окремими варіантами			
Встановлено 3 рівні складності завдань.			
1. Перший рівень (завдання 1) – завдання із вибором відповіді – тестові завдання.		1 бал	
Завдання з вибором відповіді вважається виконаним правильно, якщо в картці тестування			

записана правильна відповідь.	
2. Другий рівень (завдання 2) – завдання з короткою відповіддю. Завдання з короткою відповіддю вважається виконаним правильно, якщо здобувач (здобувачка) дали вірні визначення, посилання, тлумачення, короткі коментарі.	2 бали
3. Третій рівень (завдання 3) – завдання з розгорнутою відповіддю (повне обґрунтування відповіді). В цих завданнях треба зробити послідовні, логічні пояснення, необхідні посилання, вказати факти, з яких випливає те чи інше твердження. Якщо потрібно, то слід проілюструвати думки схемами, графіками, таблицями.	2 бали
4. Індивідуальна робота здобувачів (ІР)	
Критерії оцінювання	
Відмінно («до 5») – здобувач (здобувачка) в повному обсязі виконали ІР, вільно самостійно та аргументовано її викладають під час усних виступів, глибоко та всебічно розкривають зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. В роботі використані сучасні методи аналізу. План роботи поданий і затверджений в терміни, які узгоджені на кафедрі. Захистили ІР по темі, яка має науково-дослідний характер і передбачає безпосередню участь здобувачів у виконанні наукових досліджень та інших творчих завдань.	
Добре («до 4») – здобувач (здобувачка) достатньо повно володіють матеріалом ІР, обґрунтовано його викладають під час усних виступів, в основному розкривають зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Виконали ІР згідно вибраної теми.	
Задовільно («до 3») – здобувач (здобувачка) в цілому володіють навчальним матеріалом викладають його основний зміст під час усних виступів, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Невчасно подано тему ІР до захисту.	
Незадовільно («до 2») – здобувач (здобувачка) не в повному обсязі володіють навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладають його під час усних виступів, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. ІР виконано не по вибраній темі.	
Незадовільно («до 1») – здобувач (здобувачка) частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. ІР по вибраній темі не виконано.	

9.3 Шкала оцінювання успішності здобувачів за результатами підсумкового контролю

Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	
		Екзамен	
A	90 – 100	5	відмінно
B	81 – 89	4	дуже добре
C	71 – 80		добре
D	61 – 70	3	задовільно
E	51 – 60		достатньо
FX	21 – 50	2	незадовільно
F	0 – 20	2	незадовільно (без права перездачі)

РОЗДІЛ 10. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчально-методичне та наукове забезпечення кредитно-модульної системи організації навчального процесу з навчальної дисципліни включає:

- Стандарти освіти (Освітньо-професійна програма);
- Навчальні та робочі навчальні плани;
- Програму навчальної дисципліни;
- Робочу програму навчальної дисципліни для денної форм навчання;
- Навчально-методичні матеріали для проведення лекцій.
- Плани семінарських занять і методичні рекомендації щодо їх проведення з навчальної дисципліни;
- Завдання для самостійної роботи здобувачів і методичні рекомендації щодо їх виконання з навчальної дисципліни;
- Завдання для індивідуальної роботи здобувачів (індивідуальні навчально-дослідні завдання) і методичні рекомендації щодо їх виконання з навчальної дисципліни;
- Завдання для модульного контролю знань;
- Методичні, мультимедійні, опорні матеріали для лекційних, семінарських занять;
- Рекомендована література на поточний навчальний рік;

РОЗДІЛ 11. МЕТОДИКИ АКТИВІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ

Методики активізації процесу навчання Тема заняття: Соціальний розвиток суспільства	
Проблемні лекції	<u>Дискусійні питання:</u> 1. Світові моделі соціальної політики.
Робота в малих групах на семінарських заняттях	1. Рівень видатків бюджету на соціальну сферу, рівень безробіття, рівень бідності, рівень оподаткування, як основні індикатори моделей соціального розвитку.
Семінари-дискусії Мозкові атаки Кейс-метод Презентації	1 Характеристика моделі соціальної політики України. 2 Фактори, що впливають на вибір моделі соціальної політики. 3 Презентація ІР.
Тема заняття: Соціальна політика як суспільний феномен та вид практичної діяльності. Основні напрями здійснення соціальної політики	
Проблемні лекції	<u>Дискусійні питання:</u> 1. Організаційно-правові засади реалізації соціальної політики в Україні.
Робота в малих групах на семінарських заняттях	1. Організаційно-правова структура соціальної політики. 2. Органи законодавчої і виконавчої влади держави, які формують засади, напрями розвитку і реалізації завдань соціальної політики. Недержавні інституції соціальної політики.
Семінари-дискусії Мозкові атаки Кейс-метод Презентації	1. Кадрове забезпечення соціальної політики. 2. Наукове і методичне забезпечення соціальної політики. 3. Інформаційне забезпечення соціальної політики. Презентація ІР.
Тема заняття: Людський розвиток як мета політики соціальної політики держави.	
Проблемні лекції	<u>Дискусійні питання:</u> 1. Умови реалізації соціальної політики в Україні
Робота в малих групах на семінарських заняттях	1. Основні проблеми та суперечності розвитку соціальної сфери та шляхи їх подолання. 2. Особливості соціальної політики за умов розвитку соціально-ринкових відносин.
Семінари-дискусії Мозкові атаки Кейс-метод Презентації	1. Індикатори рівня соціального розвитку держави. 2. ПРООН та 12 груп індикаторів рівня життя. 3. Індекс людського розвитку в регіональному вимірі України. 4. Фактори, що впливають на позитивну динаміку індексу людського розвитку України. 5. Індекс якості життя. 6. Презентація ІР.

Тема заняття: Поняття та сутність соціального захисту.	
Проблемні лекції	<u>Дискусійні питання:</u> 1. Зміст соціальної політики, спрямованої на виявлення та урахування соціальних інтересів різних класів.
Робота в малих групах на семінарських заняттях	1. Бідність. Рівні бідності. Критерії вимірювання бідності. Поширення бідності в Україні. 2. Поняття мінімального споживчого бюджету, прожиткового та фізіологічного мінімумів. 3. Роль держави і громадянського суспільства в боротьбі з бідністю.
Семінари-дискусії Мозкові атаки Кейс-метод Презентації	1. Аналіз соціальної стратифікації українського суспільства. 2. Презентація ІР.
Тема заняття: Соціальне страхування, його/її форми та види. Соціальна допомога, її специфіка та функції.	
Проблемні лекції	<u>Дискусійні питання:</u> 1. Правова, організаційна і фінансова основа соціального страхування. 2. Організаційно-правове й фінансове забезпечення соціальної допомоги.
Робота в малих групах на семінарських заняттях	1. Міжнародні норми функціонування системи соціального страхування. 2. Основні концептуальні підходи щодо реформування системи соціального страхування в Україні. 3. Різниця між соціальним страхуванням та соціальною допомогою. 4. Стратегія заміни системи пільг на адресну грошову допомогу населенню.
Семінари-дискусії Мозкові атаки Кейс-метод Презентації	1. Поняття «ризик» і «соціальний ризик». 2. Адресність - основний принцип надання соціальної допомоги. 3. Презентація ІР.
Тема заняття: Пенсійне забезпечення як складова частина системи соціального захисту.	
Проблемні лекції	<u>Дискусійні питання:</u> 1. Особливості соціального захисту протягом життєвого циклу людини.
Робота в малих групах на семінарських заняттях	1. Основні типи пенсійних систем. 2. Порівняльний аналіз основних існуючих пенсійних систем
Семінари-дискусії Мозкові атаки Кейс-метод Презентації	1. Правове забезпечення реформування пенсійної системи в Україні. 2. Презентація ІР.
Тема заняття: Гуманітарна сфера України, її сучасний стан і тенденції розвитку.	
Проблемні лекції	<u>Дискусійні питання:</u> 1. Гуманітарна сфера як ресурс суспільного розвитку.
Робота в малих групах на семінарських заняттях	1. Суспільна свідомість. 2. Духовне виробництво. 3. Духовна культура.

Семінари-дискусії Мозкові атаки Кейс-метод Презентації	1. Позитивні і негативні тенденції розвитку гуманітарної сфери. 2. Презентація ІР.
Тема заняття: . Роль та місце гуманітарної політики в публічному управлінні.	
Проблемні лекції	<u>Дискусійні питання:</u> 1. Громадянське суспільство – як суб'єкт гуманітарної політики держави.
Робота в малих групах на семінарських заняттях	1. Гуманітарна експертиза державних управлінських рішень: засадничі принципи, мета, завдання.
Семінари-дискусії Мозкові атаки Кейс-метод Презентації	1. Гуманістичні традиції України і сучасність. 2. Соціокультурна і ідеологічна трансформація суспільства в аспекті концепції гуманітарного розвитку. 3. Презентація ІР.

РОЗДІЛ 12. РЕСУРСИ МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

Ресурси мережі Інтернет із законодавства України	Ресурси мережі кафедри публічного адміністрування та управління бізнесом, факультет управління фінансами та бізнесу з навчальної дисципліни
<i>1</i>	<i>2</i>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Президент України – www.prezident.gov.ua ▪ Верховна Рада - www.rada.gov.ua ▪ Сайт Кабінету Міністрів України - www.kmu.gov.ua – вихід на всі міністерства і відомства ▪ Міністерство праці та соціальної політики України – www.mlsp.kmu.gov.ua ▪ Пенсійний фонд України - www.pfu.gov.ua ▪ Погляд на світ (Світовий банк) – www.worldbank ▪ Еліта України - www.whoiswho.com.ua ▪ Національна б-ка ім. Вернадського – www.nbuv.gov.ua ▪ Український медіа сервер – www.vlada.kiev.ua/serj ▪ Мережа аналітичних центрів – www.intellect.org.ua ▪ Міжнародний центр перспективних досліджень – www.icps.kiev.ua ▪ Міжнародний інститут порівняльного аналізу – www.icaikiev.ua ▪ Український незалежний центр політичних досліджень – www.ucipr.kiev.ua ▪ Український центр економічних і політичних досліджень ім. А. Разумкова – www.uceps.com.ua ▪ Сервер Верховної Ради України: http://www.rada.gov.ua/ ▪ Міністерство фінансів України http://www.minfin.gov.ua/ ▪ Міністерство доходів і зборів України http://www.customs.gov.ua/ ▪ Державна фіскальна служба http://www.customs.gov.ua/ ▪ Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку http://www.ssmsc.gov.ua/ ▪ Рахункова палата України http://www.ac-rada.gov.ua/ ▪ Ліга Бізнес Інформ: www.liga.net/ ▪ Нормативні акти України: www.nau.kiev.ua ▪ Національний інститут стратегічних досліджень http://www.niss.gov.ua ▪ Сайт Національного агентства України з питань державної служби http://www.nads.gov.ua/control/uk/index ▪ Портал Центру політико-правових реформ http://www.pravo.org.ua/ ▪ Інтернет-портал для управлінців http://www.management.com.ua ▪ Адміністративно-управлінський портал http://www.aup. ▪ Бібліотека економічної та управлінської літератури. http://ek-lit.narod.ru/links.htm 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Навчальна програма з навчальної дисципліни. ▪ Робоча програма з навчальної дисципліни. ▪ Плани семінарських занять та методичні рекомендації до їх проведення ▪ Методичні рекомендації з виконання самостійної роботи (СРС). ▪ Методичні рекомендації виконання ІР. ▪ Інші

РОЗДІЛ 13. ЗМІНИ І ДОПОВНЕННЯ ДО РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ

№ з/п	Зміни і доповнення до робочої програми (розділ, тема, зміст змін і доповнень)	Навчальний рік	Підпис завідувача кафедри